

104b

South Sotho history and custom.

1/2.

1. Mehla la boholo-holo.

Moholo-holo es Basotho ba 'molelang ke Mopeli moholo raseapara lome ha kea ikapesa ke apesitsoe. Ke tsona lithoko tsa hae tseo re li utloang, leka re sa utloisisi hore na lome ke horeng. Lebitso la hae le leng ke Tlake le leng ke Mosito. Ho thoe o na a etse tsito, empa le teng ha ho tsejoe hore na e be e le tsito ea eng o na a sitoe ka ho etsa joang liboko.

Basotho ba liboko li ngata, empa ho thata ho tseba kamoo li hlahlamanang ka teng, le hore na li tsoile kae. Ha re ~~re~~-ea ka ses re batlang re se fihlela re ka re liboko tse kholo-kholo tsa khale ke sa Bafokeng le sa Barolong. Ha e le Barolong, eka ke bao liboko tse ling tse ngata li tabohileng ho bona. Ba arohileng ho bona pele ke Bafurutsi. Ho Bafurutsi ho tabohile Bataung, Bakoena, Bapeli, Makholokoe, Maphuthing, Batlokoa, Basia,

2. Bakhatla. Ho Bakoena ho tabohile Bamangoato le Bangoaketsi. Hape ho tabohile Bahlakoana le Makhoakhoa bas e ntseng e le Bakoena le bona.
Bakoena.

Bakoena ba Lesotho ke litloholo tsa Napo, setloholo sa Koena. Napo o na a ahile Ntsoanatsatsi (haufi le Vrede, O.F.S.) hammoho le Bafokeng. Ntsoanatsatsi ke moo Bakoena bohle ba Lesotho ba tsoileng teng. Napo ke eena ntata Bakoena, Bahlakoana le Makhoakhoa. Bakoena bona ba arohane habeli, ke ba ha Tsolo le ba ha Tsoloane. Hara ba ha Tsolo ba boleloang haholo ke ba ha Molibeli. Ba ha Tsoloane ke bona ba tsoetseng marena a Lesotho, ka mora oa hae Monaheng, kapa Kali. Ho bara ba Monaheng ho ka boleloa Mokhesi (ntata ba Marabeng), Monyane (ntata ba Monaheng), Motlohelo (ntata ba ma-Sekake, Motloang le Mokoteli (bao ba ha Mokoteli ba tsoileng ho bona), le ba

ha Maieane. Ke lona leloko la Bakoena ba Lesotho.

3. Baphuthi.

Ha e le Baphuthi bona ho thoe ke basele-sele. Ke litloholo tsa Matsitsi (Matebele) a neng a fallele Lesotho.

Bakoena le Bafokeng, hoba ba tlohe Ntsoanatsatsi ba aha mose ho Mohokare (haufi le Mautse) le moo e leng ha Molapo kajeno. Mehlang eo ho boleloa haholo ba Monaheng, bara ba Nkopane mora Monyane. Ea tsejoang haholo ke mora oa hae Mohlomi. (Ho thoe o na shoe ka 1818) es e neng e le morena ea tumileng e bile e le ngaka e kholo. Ho thoe o na tumile ka baka la kelello ea hae e bile e le motsamai e moholo. Ho thoe o bile a ea fihla moo ho thoeng ke Mohlabaneng. Lebenya motho eo e neng e le morena oa Matatiele ke setloholo sa hae.

Ba ha Mokoteli.

Mehlang eo ba boleloang hore ba ne ba eso hlahele ke ba ha Mokoteli, ba se na matla. Ba ne ba ahile pela Leribe.

4. Eka ba okametseng ba bang e be e le ba ha Sekake ba moreneng. Motloang ngoanabo Motlohelo (ntata Sekake), le Mokoteli a shoa a se na bana. Mosali oa hae a hana ho keneloa ke bana ba bo monna oa hae, a iketsetsa setsoalle le monna e mong oa Lehloibi ea neng a bitsoa 'Mualle, 'me a tsoala Motsoane kapa Peete. A holisoa ke Rangoanae Mokoteli le Thamae. Peete eo ke eena ntata morena Libe, le Mokhachane eo e leng ntata marena a Lesotho. Libe ho utloahala hore e be e le lekhnatha a sa rate batho eaba moenae Mokhachane ea tsoarang borena lesikeng la habo, leha e ne e sa le borena bo fokolang bo bonyenyane haholo. Mokhachane ke eena ntata Morena Moshoeshe.

end 42